

[Duborg.]

om Aaret — saa vil jeg sige dertil, at $\frac{1}{4}$ af denne Stigning er allerede ved den bestaaende Lovgivning taget af det offentlige, idet der i de Byer, som finder Grund til at anvende den Skat, svares 1 pCt. af denne Værdistigning. Det er jo paa det nøjeste $\frac{1}{4}$, saa dette Tal, denne Stigning af 1 Million, som Retsstatspartiet maaske vil være tilbøjelig til at gøre Krav paa, skal formindskes i det mindste med $\frac{1}{4}$, derfor bliver Beløbet endnu langt mindre.

Men principielt er der ikke fra Venstres Side gjort Indvendinger imod — vi anerkender det som fuldt berettiget —, at disse store Grundværdistigninger beskattes meget højere end almindelige Grunde. Det har vi anerkendt ved den Lovgivning, vi er gaaet med til, og ved Behandlingen af disse Forslag her i Tinget. Men at gaa til den Yderlighed, Retsstatspartiet her er gaaet til, og som for øvrigt paa en vis Maade ogsaa Regeringspartierne er gaaet til ved deres Forslag i Aar, fører ud i en Vilkaarlighed, det vil med Sikkerhed paa Forhaand give Bunker af urigtige og uretfærdige Beskatninger. Naar man laver det saaledes, at den mindste Stigning i Grundens Værdi, som maaske blot skyldes to Vurderingsmænds forskellige Opfattelse, øjeblikkeilig bliver en Rentebyrde paa hele Beløbet, saa følger det selvfølgelig ud i de fuldkomne Urimeligheder. Lad os tænke os dette, som meget vel ligger indenfor Mulighedernes Grænse: Vi kan tage en Bygrund; den ene Vurderingsmand mener, at den er 10 000 Kr. værd, den anden mener, at den maaske er 12 000 Kr. værd. Saa bliver man enig om 11 000. Den har staaet til 10 000 Kr. sidst. Ja, saa er Resultatet af den Forhandling ganske simpelt, at den Mand har faaet en Gæld, der er 1 000 Kr. større, og saaledes gaar det i det uendelige. Hele dette System med den fuldstændige Ekspropriation af enhver Form for Værdistigning fører ud i fuldkommen urimelige og taabelige Forhold.

Og saa maa man ikke mindst her være opmærksom paa, at hvis vi paa den Maade inddrager enhver Værdistigning, enten den er af den ene eller anden Art, som offentlig Eje, saa svækker vi i overvejende Grad Initiativet hos alle de nuværende Grundejere til at forbedre deres Ejendom. Hvorfor skulde en Mand, der sidder med et Landbrug, ofre Kapital og Slid paa at forbedre sin Jord, naar han med Sikkerhed ved, at det eneste, han kan faa ud af det, er almindelig Rente. Og der er megen Sandsynlighed for, at det bliver mindre;

det afhænger nemlig kun af, om Vurderingsmændene vil anerkende, at den Grundforbedring, der er udført, virkelig har fuld Værdi. Hvis de ikke vil anerkende dette, faar han ikke engang Rente af den Kapital, han har sat i det, den gaar til det offentlige. Tror man virkelig ikke, at et saadant System, hvis det bliver indført, fuldstændig vil lamme Landbrugets Fremdrift? Det vil jo umuliggøre den stadige Forbedring, den stadige, uhyre, kan man næsten sige, Kapitalanbringelse, som det moderne Landbrug saa at sige kræver.

Hele Spørgsmaalet om Ekspropriation af de nuværende Grundværdier maa ogsaa ses i Forhold dertil, at man ganske roligt gaar ud fra, at de nuværende Grundværdier er rigtige og gode nok til at være Maalestok for saa uhyre Ekspropriationer. Jeg tror, man med stor Sikkerhed kan sige, at de afgjort ikke er rigtige. Ingen, der kender lidt til Forholdene, vil hævde, at de er absolut rigtige. Der kan være delte Meninger om, om de er meget eller lidt gale, men alle vi, der kender Praksis, erkender sikkert, at de er langt fra rigtige. Jeg skal kun henlede Opmærksomheden paa den Forhandling, der har fundet Sted her i Tinget om et andet Lovforslag, og som netop gik ud paa at bekræfte, at de forskellige Egne af Landet havde en højst forskellig Grundværdi, og at den ikke laa nær i samme Højde, og vi ved fra Administrationen af hele vor Udstykningslovgivning, at nogle Egne arbejder med helt andre Grundværdier end andre. Men man kan endvidere ud fra det foreliggende Materiale med stor Sikkerhed sige, at den nuværende Grundværdi for Landbrugets Vedkommende — det er vanskeligt at afgøre det saa præcist som for Byejeendommene — ligger højere end den virkelige Værdi. Dette fremgaar deraf, at medens vi har en Ejendomsskyldværdi af 4 470 Mill. Kr. paa Landbrugsejendomme, har vi en Grundværdi af 2 499 Mill. Kr. Der bliver saaledes tilbage til Bygninger kun 1 971 Mill. Kr. eller 44 pCt. af Ejendomsskyldværdien. Nu ved imidlertid enhver, som kender Landbrugets Forhold, at selve Bygningsværdien er langt over Halvdelen af Ejendomsskyldværdien i normale Landbrugsejendomme; gennemsnitlig er den to Trediedele. Om selve Ejendomsskylden kan der jo siges dette, at den maaske nok tidligere har ligget nogle Procent under Handelsværdien, men i Øjeblikket er der neppe Tvivl om, at den gennemsnitlig er fuldt oppe paa Handelsværdien. Det, den eventuelt ligger under i visse Egne af Landet, ligger den